

Oplæg for Indfødsretsudvalget 5. februar 2015

Morten Ekstrøm, overlæge, ph.d.

Kompetencecenter for Transkulturel Psykiatri

Psykiatrisk Center Ballerup

Region Hovedstadens psykiatri

Generelt om PTSD

PTSD hedder på dansk – Post traumatisk belastningsreaktion

Symptomerne ved PTSD har været beskrevet i mange år

Mest kendt er diagnosen ”granat chok” fra 1. Verdenskrig

I 80erne - en etableret del af det psykiatriske diagnosesystem

Primært på baggrund af studier af Vietnam veteraner

Mest viden om krigsfølger -

Men PTSD kan opstå efter alle former for livstruende traumer

f.eks. – naturkatastrofer – ulykker – røverier – vold – fængsling og tortur

PTSD diagnosen – tre grupper af symptomer

- tilbagevendende genoplevelser af traumerne
- forsøg på at udgå alt hvad der minder en om traumerne
- psykisk overfølsomhed eller alarmberedskab
  - o søvnbesvær
  - o irritabilitet
  - o koncentrationsbesvær
  - o anspændthed
  - o sammenfaren

Kronisk tilstand – personlighedsændring efter katastrofeoplevelse

- mistroisk holdning
- social isolation
- tomheds- eller håbløshedsfølelse
- kronisk anspændthed eller vagtsomhed
- følelse af fremmedgjorthed

Hos flygtninge meget ofte kombineret med depression

- nedtrykt
- nedsat lyst eller interesse
- nedsat energi
- nedsat selvfølelse
- skyldfølelse
- tanker om døden
- koncentrationsbesvær
- hæmning
- søvnforstyrrelse
- nedsat appetit

Hvordan stilles diagnosen?

Som ved andre psykiatriske lidelser ved en kombination af

- sygehistorien
- de aktuelle symptomer
- den kliniske vurdering

Optimalt anvendes internationalt anerkendte og validerede ratings scales

F.eks. Harvard Trauma Questionnaire

Hvor der spørges ind til alle symptomer helt systematisk

Og der er mulighed for en vurdering af sværhedsgrad

En skala fra 1-4 hvor en score > 2.5 er forenelig med PTSD

Er der forskellige grader?

I dag er der i diagnosesystemet ingen graduering af PTSD diagnosen

Efter vores vurdering er det relevant med en graduering svarende til

depression - let, moderat og svær med eller uden psykotiske symptomer

Hvordan har disse lidelser indflydelse på indlærings evnen?

Vedvarende genoplevelser fylder bevidstheden – ikke plads til nye indtryk

Undgåelses adfærd – begrænser muligheder for social og sproglig interaktion

Søvnbesvær giver en tilstand af konstant træthed – skaber manglende fokus

Øget beredskab – opmærksomheden er rettet andetsteds

Øget irritabilitet – vanskelighed ved at være sammen med andre

Konstant flere stress hormoner (adrenalin og kortisol) - koncentrationsbesvær

Manglende energi – svært ved at komme af sted til skole

Tomhed og håbløshed – manglende mening

Andre faktorerers indflydelse på indlæringsevnen

Med stigende alder bliver det vanskeligere at lære nyt

Mange har minimal skolegang og ingen erfaring med systematisk indlæring

Kroniske smerter inklusiv hovedpine vanskeliggør indlæringsevnen